

GÜÇLÜ EKONOMİSİYLE SOSYAL REFAH DEVLETİ FRANSA

Dünya ticaretinde, ticaret hacmi en yüksek ilk beş ülke arasında yer alan, AB ve dünya ticaret politikalarının belirlenmesinde önemli bir role sahip olan Fransa, 2012 yılı verilerine göre 570 milyar dolar değerindeki ihracatıyla Çin, Almanya, ABD ve Japonya'nın ardından dünyada beşinci büyük ihracatçı konumunda.

Tarihi ve kültürel zenginlikleriyle dikkat çeken Fransa, ekonomik büyüklüğüyle de dünyada etkin bir güç olarak tanımlanıyor. Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesi aynı zamanda G-8, G-20, IMF, NATO ile Avrupa Birliği (AB) platformlarında da güçlü bir varlık gösteren Fransa, nükleer güç sahibi, uzay çalışmalarında öncü, ihraç ettiği uydularıyla da dikkat çekiyor. Büyük bir savunma endüstrisine sahip olan Fransa, elektrik enerjisinin %75'ini nükleer enerji santrallerinden sağlıyor. İnovasyon, Ar-Ge, ticari uçak, hızlı tren, otomobil, giyim endüstrisinde lider bir ülke olarak eğitime, şirketlerde eğitimin pekiştirilmesine de önem veriyor.

Fransa, 2013 yılında dünyanın en büyük Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (GSYİH) sıralamasında ABD, Çin, Japonya ve Almanya'dan sonra beşinci sırada yer alıyor. Reel büyüme 2013 yılı için %0,3 olarak gerçekleştiği Fransa'da, 2014 yılı için %0,7 büyüme öngörülüyor. 2013 yılı Ağustos ve Eylül aylarında %1 olan tüketici fiyat enflasyonu (AB uyumlaştırılmış) Ekim ayında %0,7'ye gerilediği, 2014 yılında ise KDV artışlarının etkisiyle zayıf talebin devam etmesi ve dolayısıyla enflasyonun %1,1 olacağı tahmin ediliyor.

GENEL EKONOMİK DURUM

Avrupa'daki borç krizine bağlı olarak 2012 ve 2013 yıllarında Fransız ekonomisinin de olumsuz yönde etkilenmesi ülkenin ekonomi politikalarında değişikliğe gidilmesine neden





oldu. Fransa, kamu finansmanını güçlendirmek böylece finansman maliyetlerini düşürerek, dış piyasalarda rekabet gücünü artırmak, dolayısıyla hızlı düşüşe geçen ihracatı artırmak ve yüksek boyutlara ulaşan işsizliğin azaltılmasını öncelikli hedef olarak belirledi.

Alınan ekonomik tedbirlere rağmen kaybedilen rekabet gücünün geri kazanılması zaman alacağı ve Fransa'nın kendi mal ticaret dengesi üzerinde büyük açıklar kaydetmeye devam edeceği öngörülüyor. Ancak hizmetler ve gelir dengeleri üzerindeki fazlalık sayesinde cari işlemler açığının nispeten sabit kalması bekleniyor.

Ekonomik tahmin raporlarında Euro Bölgesi'nin ikinci büyük ekonomisi olarak yer alan Fransa'nın 2013 yılı için GSYİH'nın %4,1'i olarak öngörülen bütçe açığının 2014 yılında %3,7'ye gerilemesi bekleniyor. 2015 yılı için de GSYİH'nın %3'ü olarak belirlediği bütçe açığına ulaşacağı ve kamu borçlarının GSYİH'nın %96'sına ulaşarak zirve yapacağı tahmin ediliyor. Kamu borcunun, 2 trilyon euroya dayandığı ülkede işsizlik oranı da alınan önlemlere karşın %9,8 olduğu gözlemleniyor. Fransız işsiz ordusu 3,5 milyona yaklaştığı belirtiliyor.

Fransa, dünya ticaretinde ticaret hacmi en yüksek ilk beş ülke arasında yer almasının yanı sıra AB'nin ve dünya ticaret politikalarını belirlenmesinde de önemli bir role sahip. 2012 yılı verilerine göre Fransa 570 milyar dolar değerindeki ihracatıyla Çin, Almanya, ABD ve Japonya'nın ardından dünyadaki beşinci büyük ihracatçı konumunda yer alıyor. Almanya, Fransa'nın en önemli ticari ortağı olup, 2012 yılında Fransa'nın ihracatından %16,5 ithalatından 16 ,9 pay aldığı belirtiliyor. Fransa pazarında Almanya dışındaki diğer önemli tedarikçi ülkeler Çin, Belçika, İtalya, Hollanda ve İspanya olarak sıralanıyor. Türkiye 16'ncı sıradaki tedarikçi ülke olarak Fransa pazarından 2012 yı-

Temel Ekonomik Göstergeler

	2010	2011	2012	2013	2014*
GSYİH (Nominal/Milyar $)	2,569	2,777	2,608	2,723	2,744
Reel Büyüme Oranı (%)	1.6	1.7	0	-0.2	0.7
Kişi Başına Düşen GSYİH ($)	35,276	36,164	36,619	36,989	37,731
Enflasyon Oranı (TÜFE %)	1.7	2.3	2.2	0.9	1.5
Enflasyon Oranı (ÜFE %)	3	5	3	2	2
İşsizlik Oranı (%)	9.3	9.2	9.9	10.6	10.5

Kaynak: *EIU France Country Forecast 2013*
** Tahmini*

Başlıca Ülkelerle İhracat (Milyon $)

İthalatçı Ülke	2010	2011	2012
Almanya	82,989	96,160	92,484
Belçika	38,472	41,858	41,841
İtalya	41,338	47,480	41,524
İspanya	37,980	42,281	38,235
İngiltere	34,344	38,471	37,970
ABD	29,231	32,468	34,094
Hollanda	21,334	24,888	23,860
Çin	14,551	18,716	19,382
İsviçre	15,054	18,229	17,655
Rusya Federasyonu	8,319	10,353	11,761
Japonya	7,793	9,065	9,485
Türkiye	8,303	9,320	8,884
Polonya	7,850	9,229	8,683
Cezayir	6,933	8,005	8,179
Hong Kong	5,579	6,108	7,670
Singapur	6,663	7,146	7,524
İsveç	6,694	7,793	6,589
Brezilya	4,731	5,551	5,943
Fas	5,281	5,965	5,185
Dünya	511,651	581,542	569,845
Toplam	**383,438**	**439,087**	**426,948**

Kaynak: *Trade Map, 2013*









lında1,2 oranında pay aldığı görülüyor.

Bütün bu verilere karşın Fransa Merkez Bankası, 2013'te %0,3 olan büyüme oranının hızlanmasını beklediğini ve 2014'ün ilk iki ayında endüstriyel üretimin arttığını, ilk çeyrekte büyümenin %0,2 olacağını açıkladı. Avrupa Komisyonu da, Fransa'ya bütçe açığını %3'e indirmesi için iki yıllık süre tanıyor. Fransız hükümeti de istikrar politikalarında karalı olduklarını, kamu bütçe açığını 2014 yılında 3,6'ya indireceklerini belirtiyor.

GENEL EKONOMİK YAPIDA SEKTÖREL DAĞILIM

Geniş yelpazeli bir imalar sektörüne sahip olan Fransa'da öne çıkan sanayi sektörleri havacılık ve otomotivdir. Otomotiv sektörü yarattığı katma değerle milli gelirin %6'sını oluşturuyor ve 272 bin kişiye de istihdam sağlıyor. Bu sektörde en büyük firmalar Renault, PSA Peugeut ve Citroen'dir. Fransa'nın kimya sektörü de, Avrupa'nın en büyüğü olarak İngiltere ve Almanya'yı geride bırakıyor ve bu sektörde 300 şirket bulunuyor.

Fransa'nın imalat sanayisi, beş ana bölgede yoğunlaşıyor. Paris ve çevresi çeşitli sanayi dallarının çekim bölgesi olurken, kuzeydoğu Fransa'da (Nord-Pas-des Calais) demir, çelik, çeşitli metal sanayileri ve otomotiv öne çıkıyor. Lyon bölgesi kimya sektöründe, Toulouse bölgesi havacılık ve uçak üretiminde, büyük Paris ile Alsace bölgelerinde de KOBİ düzeyinde çeşitli hizmet ve üretim sektörleri yer alıyor.

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon $)

Dış Ticaret Konusu	2010	2011	2012
İhracat	511,651,043	581,541,871	569,845,186
İthalat	599,171,506	700,851,646	674,687,971
Dış Ticaret Hacmi	1,110,822,549	1,282,393,517	1,244,533,157
Dış Ticaret Dengesi	-87,520,463	-119,309,775	-104,842,785

Kaynak: *Trade Map, 2013*



Fransa'nın hizmet sektöründe 2011-2015 döneminde aşamalı olarak %1,6-2 arasında büyüme bekleniyor. Yine önümüzdeki dönemlerde yatırımlarda hafif bir büyüme özellikle yenilenebilir enerji sektöründe kullanılan inşaat malzemesi ve ekipman konusunda Fransız piyasasında büyüme öngörülüyor. Fransız gayrimenkul ve inşaat sektöründe sürdürülebilir bir gelişim için çevre dostu yeşil yapılara giderek artan oranda ilgi gösteriliyor. Fransız hükümeti de düşük veya sıfır enerji tüketen evlerin geliştirilmesi konusunda karalı davranıyor.

Enerji bağımlılığını azaltmaya yönelik çeşitli politikalar uygulayan Fransa, petrol bağımlılığını başka enerji kaynakları bularak azaltmak, enerji ithalatını Norveç gibi daha istikrarlı ülkelerden yapmak ve yerel enerji üretimini artırmak şeklinde özetlenebilecek uygulamalara başvuruyor.

Enerji üretiminde nükleer enerjinin önemli bir yeri olduğu Fransa'da tüketilen elektriğin yaklaşık %78'i nükleer enerjiden üretiliyor. Enerji üretimde rüzgâr enerjisi ile yenilenebilir enerjinin payı %10, klasik termik santrallerin (kömür ve petrol) üretimdeki payı da %12'dir. Japonya'daki nükleer felaketin ardından AB'de stres testinden geçirilen nükleer santrallerin neredeyse hepsinde güvenlik açıkları tespit edildi. AB Komisyonu'nun2012'de açıklanan raporuna göre, Fransa elektrik ihtiyacının %80'ini toplam 58 nükleer santralden sağlıyor ve nükleer güvenlikte en kötü durumdaki ülke olarak gösteriliyor. AB komisyonu, Fransa'da acilen 19 nükleer santralde

Başlıca Ülkelerle İthalat (Milyon $)

İhracatçı Ülkeler	2010	2011	2012
Almanya	103,434	118,608	128,262
Belçika	46,993	54,402	74,834
İtalya	44,971	50,752	49,815
Hollanda	25,188	30,108	48,759
İspanya	37,185	41,947	43,565
ABD	35,235	39,593	33,693
İngiltere	25,974	30,586	33,537
Çin	48,873	56,189	32,771
İsviçre	14,600	16,081	18,039
Rusya Federasyonu	16,136	19,349	14,199
Polonya	9,124	10,685	10,418
İsveç	7,474	8,369	7,964
Çek Cumhuriyeti	6,640	8,131	7,602
Avusturya	5,876	6,461	7,345
İrlanda	7,745	9,001	6,967
Suudi Arabistan	3,532	6,340	6,800
Japonya	11,719	12,996	6,733
Kazakistan	4,246	7,170	6,721
Türkiye	7,160	8,173	6,277
Portekiz	5,579	6,623	6,233
Toplam	**467,686**	**541,561**	**550,524**

Kaynak: *Trade Map, 2013*

standartların yükseltilmesini istiyor.

Fransa, elverişli coğrafi konumu, iklimsel özellikleri, kişi başına ½ hektarlık geniş ve verimli tarım alanıyla Avrupa Birliği'nin (AB) birinci tarım ülkesidir. Aynı zamanda ABD'den sonra dünyanın en büyük tarım ihracatçısı olan Fransa'nın başlıca tarım ürünleri arasında tahıl, şeker pancarı, şarap, meyve ve sebze, süt ürünleriyle çeşitli hayvansal ürünler yer alıyor. Ancak tarımın Fransa ekonomisi içindeki önemi göreli olarak azalma eğilimi gösteriyor.

Ülkeye giren kişi sayısı dikkate alındığında dünya turist akışı açısından ilk sırada yer alan Fransa doğal güzellikleri, tarihi zenginliği, zengin mimarisi, iyi gelişmiş taşımacılık alt yapısı ve zengin mutfak mirasıyla turistlerin ilgisini çekiyor. Fransa'da turizm sektörü yaklaşık 894 bin kişiyi istihdam ediyor.







Fransa pazarında Almanya dışındaki diğer önemli tedarikçi ülkeler Çin, Belçika, İtalya, Hollanda, İspanya olarak sıralanıyor. Türkiye'nin 16'ncı sıradaki tedarikçi ülke olduğu Fransa pazarından 2012 yılında1,2 oranında pay aldığı görülüyor.

YABANCI YATIRIMCILAR AÇISINDAN FRANSA

Fransa, eğitimli iş gücü, kaliteli altyapısı ve büyük pazarı dolayısıyla önemli ölçüde doğrudan yabancı sermaye çeken bir ülke olarak tanınıyor. Ancak diğer gelişmiş ülkelere kıyasla düşük düzeyde Ar-Ge yatırımları, yüksek vergi yükü ve ağır bürokrasisi nedeniyle yabancı sermaye çekmede gerçek potansiyelini yakalayamadığı, hatta Fransız firmalarının Doğu Avrupa, Uzak Doğu, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın düşük vergi ve ucuz iş gücünden yararlanmak için yurt dışına yatırım yaptıkları gözlemleniyor.

Fransa'ya en çok doğrudan yabancı sermaye yatırımında bulunan ülkeler Hollanda, İngiltere, ABD, Almanya, Belçika, İsviçre, İtalya, Japonya, İspanya ve Kanada olarak sıralanıyor.

Fransa'da şirket kurmak isteyen uluslararası yatırımcılar için herhangi bir kısıtlama bulunmuyor. Dolayısıyla şirket kuruluşlarıyla ilgili bürokrasinin azaltılması sonucunda Fransa dünyada en hızlı şirket kurulabilen ülke konumunda gösteriliyor.

TÜRKİYE İLE FRANSA ARASINDAKİ TİCARİ İLİŞKİLER

2009'da etkisini artıran kriz Türkiye ile Fransa arasındaki ikili dış ticaretini de olumsuz yönde etkilediği görülüyor. Türkiye'nin Fransa'ya ihracatı 2009 yılında bir önceki yıla göre %6,1 oranında azalarak, 6,2 milyar dolar olarak gerçekleşiyor. 2010 yılında bir önceki yıla oranla %2,7 azalarak 6 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracat, 2011 yılında %12,4'lük artışla 6,8 milyar dolara yükseliyor. Türkiye'nin Fransa'dan ithalatı ise 2011 yılında 2010 yılına kıyasla %12,87 oranında yükselerek, 9,2 milyar dolara ulaşıyor. 2012 yılı istatistiklerine göre, Türkiye'nin Fransa'ya ihracatı 2011 yılına göre %8,87 oranında azalarak, 6,8 milyar dolardan 6,2 milyar dolara düşüyor. Türkiye'nin Fransa'dan ithalatı ise %6,12 oranında azalarak 9,2 milyar dolardan 8,6 milyar dolara geriliyor. 1 Ocak-10 Mayıs 2013 tarihleri arasında Türkiye'den Fransa'ya toplam 2.1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiriliyor.

Türkiye'nin toplam yurt dışı yatırımları içinde (kayıtlı sermaye ihracı) Fransa, firma sayısı açısından 13'üncü, sermaye miktarı açısından ise 15'inci sırada yer alıyor.

Türkiye'de kurulan yabancı sermayeli şirket sayısı bakımından Fransa 7'nci sırada yer alırken, Fransız şirketleri yatırımda bulundukları Türk şirketlerinin toplam sermayesinin ortalama % 62'sine sahip olduğu görülüyor.

Türkiye'de yerleşik Fransız firmalarının önemli bölümü büyük ölçekli olup, daha çok stratejik sektörlerde yatırım yapıyor. Bunların başında otomotiv, otomotiv yan sanayii, perakende dağıtım, gıda ve çimento, sigorta, finans-bankacılık gibi alanlar geliyor. Renault, Peugeot, Schneider, Valeo, Lafarge, Areva, Danone sanayi alanında Carrefour, Axa, Groupama, BNP Paribas, Sodexo, Accor ise hizmet sektöründe Türkiye'de yatırımı olan Fransız firmaları arasında bulunuyor. Türkiye'deki Fransız sermayeli firmalarda yaklaşık 50 bin kişi istihdam ediliyor.

Türkiye-Fransa Ticari İlişkileri (Bin $)

Yıllar	İhracat (FOB)	Değişim (%)	İthalat (CIF)	Değişim	Hacim	Denge
2010	6,054,499	-2.77	8,176,599	15.29	14,213,328	2,139,402
2011	6,805,821	12.45	9,229,557	12.87	16,035,378	-2,423,736
2012	2,565,647	-11.5	3,802,974	-8.5	6,368,622	-1,237,327
2013	2,592,946	1.1	3,426,781	-9.9	6,019,728	-833,834

Kaynak: *T.C. Ekonomi Bakanlığı*